

**TIETEELLISEN
TUTKIMUKSEN
TIETOSUOJASELOSTE**
Laatimispvm: 16.12.2025

Tietosuojaseloste sisältää ne tiedot, jotka tulee kertoa tutkittaville käsiteltäessä henkilötietoja tieteellisessä tutkimuksessa sekä käsittelytoimista tehtävän selosteen tiedot. Informointivelvoitteesta säädetään EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU 2016/679) artikloissa 12–14 ja käsittelytoimista tehtävästä selosteesta artikkelissa 30.

Tietosuojaselosteessa kuvataan henkilötietojen käsittely ja sillä osoitetaan, että tutkimuksessa noudatetaan tietosuojalainsäädäntöä. Tietosuojaseloste voi toimia myös pohjana tutkittaville annettavan informaation laatimiseen.

1. Tutkimuksen nimi

Digitaalisen hyvinvointivalmennuksen implementointi- ja vaikuttavuustutkimus Pohjois-Karjalassa

2. Tutkimuksen rekisterinpitäjä ja yhteystiedot

- ☒ Täydentävän rahoituksen sopimustutkimus/hanke: Sydänliitto toteuttaa digitaalisen hyvinvointivalmennuksen ja Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskus elintapavalmennuksen STM-hankerahoituksella. UEF toteuttaa implementaatio- ja vaikuttavuustutkimuksen Sydänliiton yliopistolle myöntämällä rahoituksella, joka toteutetaan tutkimusryhmän laatiman tutkimussuunnitelman mukaisesti.

Itä-Suomen yliopisto, PL 1627, 70211 Kuopio, puhelinvaihte 0294 45 1111, sähköposti: kirjaamo@uef.fi

- ☐ Perusrahalta tai henkilökohtaisella apurahalla tehtävä tutkimus

[Tutkija on rekisterinpitäjä, jos tutkimusta tehdään perusrahalta tai tutkijan henkilökohtaisella apurahalla siten, että kyseessä ei ole yliopiston sopimustutkimus, ei tehdä oikeuksiensiiirtoja ja tutkija/tutkimusryhmä omistaa tutkimusdatan. Kirjaa tähän tutkijan nimi ja yhteystiedot]

- ☐ Opinnäytetyö (kandidaatti- tai pro gradu -tutkielma, väitöskirja)

[Opinnäytetyön tekijä on lähtökohtaisesti itse rekisterinpitäjä, ellei opinnäytetyö ilmesty selkeästi osana jotain tutkimushanketta, jolloin hankkeen rekisterinpitäjä toimii myös opinnäytetyön datan rekisterinpitäjänä. Kirjaa tähän opinnäytetyön tekijän nimi/nimet ja yhteystiedot]

- ☒ Yhteisrekisterinpitäisyys

Itä-Suomen yliopisto (tutkimussuunnitelman laadinta, henkilötietojen käsittely ja tarkoitus, suostumukset, digitaaliset kyselylomakkeet ja haastattelut): Tomi Mäki-

Opas, tomi.mäki-opas@uef.fi

Sydänliitto (digitaalinen hyvinvointivalmennus):
Kirsti Kasila, kirsti.kasila@sydanliitto.fi

3. Tutkimuksen osapuolet ja vastuunjako

Sydänliitto vastaa digitaalisesta hyvinvointivalmennuksen toteuttamisesta osana Pohjois-Karjala 2.0 projektia, josta data luovutetaan tutkimustarkoitukseen.

Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskus vastaa yksivalmennuksen toteuttamisesta osana Pohjois-Karjala 2.0 projektia. Yksivalmentajia haastatellaan ja heiltä kerätään tietoa kyselyn avulla valmennuksen toteutumisesta.

UEF:n, Karelian AMK ja muu tutkimussuunnitelmassa mainittu tutkimusryhmä vastaa implementointi- ja vaikuttavuustutkimuksen toteuttamisesta tutkimussuunnitelman mukaisesti.

Muut Pohjois-Karjala 2.0 projektin hankekumppanit (Siun sote, Pohjois-Karjalan liikunta, Martat, Osuuskauppa) osallistuvat tutkittavien rekrytointiin

4. Tutkimuksen ohjaaja, vastuullinen johtaja tai siitä vastaava ryhmä

Tutkimuksen vastaava johtaja: Tomi Mäki-Opas, professori, UEF

5. Tutkimuksen suorittajat

UEF:

Tomi Mäki-Opas, professori

Janne Martikainen, professori

Johanna Lammintakanen, professori

Anne Korppinen, gradu-työntekijä

Tiina Ahonen, tutkija

Sydänliitto:

Kirsti Kasila, TtT, Dos

Karelia AMK:

Tuula Martiskainen, yliopettaja

6. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

UEF tietosuojavastaava Helena Eronen, helena.eronen@uef.fi

7. Yhteyshenkilö henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä asioissa

Itä-Suomen yliopisto: Tomi Mäki-Opas, tomi.mäki-opas@uef.fi

Sydänliitto: Kirsti Kasila, kirsti.kasila@sydanliitto.fi

8. Tutkimusaineiston säilyttäminen, hävittäminen tai arkistointi

Tutkimusaineiston säilytysaika tutkimustarkoituksessa (käyttötarkoituksen mukainen säilytysaika):

1.12.2026 - 31.12.2031

Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen:

- ☒ Henkilötietoja sisältävä tutkimusaineisto hävitetään
- ☐ Henkilötietoja sisältävä tutkimusaineisto arkistoidaan
 - ☐ ilman tunnistetietoja
 - ☐ tunnistetiedoin

9. Mikä on henkilötietojen käsittelytarkoitus?

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus on tieteellinen tutkimus.

Tieteellisen tutkimuksen tarkoituksena on selvittää työikäisille suunnatun, hyvinvointivalmennuksen käyttökelpoisuutta, hyväksyttävyyttä, vaikutuksia osallistujien hyvinvointiin, terveyteen ja elintapoihin sekä yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Tutkimuksen tuloksia käytetään hyvinvointivalmennuksen kehittämisessä edelleen ja laajemmin työikäisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi sekä digitaalisten hyvinvointi- ja terveystietojen kehittämisessä.

10. Millä perusteella henkilötietoja käsitellään?

Henkilötietojen käsittely edellyttää aina laista löytyvää käsittelyperustetta. Tässä tutkimuksessa käsittelyperuste on:

- ☒ yleistä etua koskeva tehtävä/rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö, tarkemmin:
 - ☒ tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi
 - ☐ tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi
 - ☐ yleisen edun mukaisen viranomaistehtävän suorittaminen
- ☐ rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen mikä oikeutettu etu on kyseessä:
- ☐ rekisteröidyn suostumus
- ☐ rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen säädökset:

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja tai rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyviä henkilötietoja:

- ☐ rotu tai etninen alkuperä

- ☐ poliittiset mielipiteet
- ☐ uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
- ☐ ammattiliiton jäsenyys
- ☐ geneettiset tai biometriset tiedot tunnistamista varten
- ☒ terveyttä koskevat tiedot
- ☐ seksuaalinen käyttäytyminen ja suuntautuminen
- ☐ rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvät tiedot

Erityisperuste erityisiin henkilötietoryhmiin tai rikostuomioihin ja rikkomuksiin kuuluvien tietojen käsittelylle on:

- ☒ yleisen edun mukainen tieteellinen tai historiallinen tutkimus, arkistointi, tilastointi
- ☐ rekisteröidyn nimenomainen suostumus
- ☐ tärkeä yleinen etu koskeva syy lainsäädännön nojalla
- ☐ kansanterveyteen liittyvä yleinen etu

11. Mitä henkilötietoja tutkimusaineisto sisältää?

Suorat tunnistetiedot: nimi, sähköposti ja puhelinnumero

Epäsuorat tunnistetiedot: henkilön taustatiedot (esim. ikä, koulutus, ammattiasema) sekä terveyteen, hyvinvointiin sekä tietoja näiden tausta olevista tekijöistä mm. elinoloihin, elintapoihin ja palveluiden käyttöön liittyviä tietoja.

Digitaalinen hyvinvointivalmennus: sisäänkirjautumiset, käyttöpäivät, ohjelmassa vietetty aika sekä suoritettut tehtävät ja harjoitteet

Haastattelutiedot: ääni ja kuva (puhelin tai teams/zoom)

Henkilötietoja kerätään digitaalisen kyselylomakkeen ja hyvinvointivalmennuksen sekä haastattelun kautta.

12. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään?

Henkilötietoja kerätään tutkimukseen seuraavista lähteistä:

- ☒ Suoraan tutkimukseen osallistuvilta
 - ☒ Haastattelu
 - ☒ Videointi
 - ☒ Sähköinen kyselylomake (Webropol, Redcap tai vastaava)
 - ☐ Postissa lähetettävä kyselylomake
 - ☒ Muu tapa, mikä: käyttäjätietoja digitaalisen hyvinvointivalmennuksen aikana
- ☒ Muualta kuin tutkimukseen osallistuvilta, mistä ja mitä tietoja: yksivalmentajilta kerätään tietoa valmennuksen ja siihen liittyvän protokollan toteutumisesta sekä niihin liittyvistä haasteista
- ☒ Tutkittavalla ei ole velvollisuutta toimittaa tarvittavia henkilötietoja, osallistuminen on vapaaehtoista:

13. Tietojen siirto/luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Tutkimushenkilöiden henkilöllisyys on vain tutkimusryhmän tiedossa ja he kaikki ovat salassapitovelvollisia. Kaikkia tutkimuksessa kerättäviä tietoja käsitellään tietojen keräämisen jälkeen koodattuina, mikä tarkoittaa sitä, että suoran tunnistamisen mahdollistavat tiedot poistetaan ja korvataan yksilöllisellä koodiavaimella (ID-koodi). Koodiavaimen säilytyksestä vastaa Itä-Suomen yliopisto, eikä ulkopuolisilla tahoilla tai henkilöillä ole pääsyä koodiavaimeen.

Rekisteripitäjän lisäksi digitaalisen valmennusalustan ylläpitäjä, Sydänliiton alihankkijana, Taiste Oy käsittelee henkilötietoja, kun osallistujat liitetään digitaalisen hyvinvointivalmennuksen verkkoalustalle. Myös yksilövalmennuksista vastaava taho Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskus käsittelee henkilötietoja, kun he kontaktoivat tutkimukseen osallistuvia yksilötapaamisiin, jotka pidetään puhelimitse tai etänä (Teams/Zoom). He kaikki ovat salassapitovelvollisia.

Tämän lisäksi tulemme käyttämään mahdollisesti ulkopuolista palveluntarjoajaa haasteluiden litteroimiseksi.

UEF:n ja Sydänliiton yhdessä niin päättäessä tunnisteeton tutkimusaineisto ja sen käyttöoikeus voidaan jakaa muulle Suomessa toimivalle tutkimusorganisaatiolle tutkimustarkoitukseen laatimalla tutkimusyhteistyösopimus ko. organisaation kanssa.

14. Tietojen siirto/luovuttaminen EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

Tutkimuksessa kerättyjä tietojasi ei siirretä EU:n tai Euroopan talousalueen (ETA) ulkopuolelle.

15. Automatisoitu päätöksenteko ja profilointi

Tieteellisessä tutkimuksessa henkilötietojen käsittelyä ei käytetä osallistujia koskevaan päätöksentekoon eikä profilointiin.

16. Henkilötietojen suojauksen periaatteet

Tutkimuksen osalta on tehty eettinen ennakkoarviointi:

- ☐ Kyllä
Puoltavan lausunnon antanut tutkimuseettinen toimikunta:
- ☐ Ei

Tietojärjestelmissä käsiteltävät tiedot on suojattu seuraavasti:

- ☒ käyttäjätunnuksella ☒ salasanalla ☐ käytön rekisteröinnillä ☐ kulunvalvonnalla (fysinen tila)
- ☐ muu tapa, mikä:

Pseudonymisointi ja anonymisointi:

Tieteellisessä tutkimuksessa on tarpeellista säilyttää tutkimusaineistot, jotta tutkimustulokset voidaan verifioida ja jo kerättyjä tutkimusaineistoja voidaan käyttää jatkotutkimukseen ja uusiin tieteellisiin tutkimuksiin. Tutkimusaineistot anonymisoidaan tai

pseudonymisoidaan aina, kun se on mahdollista. Tutkimustulokset julkaistaan siinä muodossa, ettei yksittäinen henkilö ole yleisesti tunnistettavissa. Erityistapauksissa esim., kun haastatellaan kuvataiteilijoita heidän teoksistaan, voi olla perusteltua ilmaista tekijät. Tässä tutkimuksessa:

- ☐ Aineisto anonymisoidaan (kaikki tunnistetiedot poistetaan täydellisesti, jotta paluuta tunnistusteelliseen tietoon ei ole eikä aineistoon voida yhdistää uusia tietoja)
- ☒ Suorat tunnistetiedot poistetaan (pseudonymisointi)
 - ☒ Tunnisteellisuuteen voi palata ja aineistoon voidaan yhdistää uusia tietoja (koodiavain tai vastaava)
 - ☐ Aineisto analysoidaan käyttäen vain epäsuoria tunnistetietoja
- ☐ Aineisto sisältää vain epäsuoria tai pseudonyymejä tunnistetietoja
- ☐ Aineisto analysoidaan suoran tunnistetiedon, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

Henkilötietojen käsittelyn suojatoimet:

- ☒ Tutkimussuunnitelma
- ☒ Tutkimuksen vastuuhenkilö, kuka: Tomi Mäki-Opas, professori
- ☒ Henkilötietoja käsitellään ja luovutetaan vain tutkimustarkoituksiin ja toimitaan siten, että tiettyä henkilöä koskevat tiedot eivät paljastu ulkopuolisille
- ☒ Tutkimuksesta on tehty tietosuojat-arviointi (PIA)
- ☐ Tutkimuksesta on tehty tietosuojan vaikutustenarviointi (DPIA)

17. Tutkimukseen osallistuvan oikeudet ja niiden rajoittaminen

Rekisteröidyllä on tietosuojasetuksen mukaan oikeus:

- saada tietoa henkilötietojen käsittelystä, ellei laissa ole erikseen säädettyä poikkeusta
- tarkastaa itseään koskevat tiedot
- oikaista tietojaan
- poistaa tietonsa (ei sovelleta, jos käsittelyperuste on lakisääteinen tai yleisen edun mukainen tehtävä)
- rajoittaa tietojensa käsittelyä
- vastustaa tietojensa käsittelyä, jos käsittelyperuste on yleinen tai oikeutettu etu
- pyytää itse toimittamiensa henkilötietojen siirtämistä järjestelmästä toiseen, jos käsittelyperuste on suostumus
- peruuttaa antamansa suostumus
- henkilötietojen oikaisua/poistoa/käsittelyn rajoitusta koskeva rekisterinpitäjän ilmoitusvelvollisuus
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi (rekisteröity voi sallia automaattisen päätöksenteon suostumuksellaan)
- tehdä ilmoitus Tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä

Rekisteröity voi käyttää oikeuksiaan ottamalla yhteyttä tutkimuksen yhteyshenkilöön tai tietosuojavastaavaan. Lisätietoja rekisteröidyn oikeuksista antavat tutkimuksen yhteyshenkilö ja/tai tutkimuksen tietosuojavastaava.

Jos henkilötietojen käsittely tutkimuksessa ei edellytä rekisteröidyn tunnistamista ilman lisätietoja eikä rekisterinpitäjä pysty tunnistamaan rekisteröityä, niin oikeutta tietojen

tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon, käsittelyn rajoittamiseen, ilmoitusvelvollisuuteen ja siirtämiseen ei sovelleta.

Tutkimukseen osallistuvan oikeuksista poikkeaminen on tarpeen ja perusteltua, jos tutkimuksella on yleisen edun mukaiset tarkoitukset ja tutkimukseen osallistuvan oikeudet todennäköisesti estävät tarkoitusten saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti ja tällaiset poikkeukset ovat tarpeen näiden tarkoitusten täyttämiseksi.

- ☒ Rekisteröidyn oikeuksista ei poiketa tässä tutkimuksessa